

Rayonbeheerder Harald de Graaff van Het Drentse Landschap houdt de Schotse hooglanders en bezoekers in natuurgebied 't Zwarte Gat nauwlettend in de gaten na enkele aanvallen op wandelaars. De koeien lopen daar volgens hem niet voor niets. „Zonder de dieren groeit het hier dicht.”

HENRIËTTE MEPPELINK

Met de verrekijker om zijn nek staat Harald de Graaff met een wandelaar met hond te praten bij de ingang van natuurgebied 't Zwarte Gat, tussen Zuidwolde en Kerkenveld. Honden zijn er sinds de aanvallen niet meer toegestaan, ook niet aan de lijn. De vrouw zegt lachend: „Ik heb net een bekeuring gehad. Grapje, hoor. Ik woon hier vlakbij en ik ga nu zeker niet met de hond het gebied in. Ik houd de boel een beetje in de gaten. Dit is zo'n mooi gebied.”

Rayonbeheerder De Graaff beaamt dat. Hij staat te popelen om het parkachtige landschap te laten zien en om te vertellen over de koeien. Hij begint aan de wandeling. En ja, het kan zijn dat de koeien op het pad liggen. Dan gaan we er met een boog omheen.

Maar eerst, wat gebeurde er nou precies de afgelopen weken? Meerdere wandelaars trokken bij *Dagblad van het Noorden* aan de bel over aanvallen van Schotse hooglanders in natuurgebieden 't Zwarte Gat en Klein Zwitserland. Van een van de aanvallen was de stichting op de hoogte. Er kwamen door het artikel meerdere klachten binnen en sinds anderhalve week geldt er een hondenverbod. De dieren mochten er al niet loslopen, maar ook aan de lijn zijn ze de komende tijd niet welkom. Hoe lang het verbod duurt, is niet bekend.

We lopen over het pad, richting het meer. Na 100 meter zien we de koeien al. Een deel staat te grazen, het andere deel ligt genietend in de zon, naast de plas die 't Zwarte Gat wordt genoemd. Met hun koppen volgen ze ons terwijl we op afstand langs ze lopen. De Graaff vertelt honderduit over de dieren die het gebied 'onderhouden'. „Hier lopen er 7. Ze hebben ook allemaal een naam”, vertelt hij terwijl hij een app op zijn telefoon tevoorschijn haalt.

Schots stamboek

Ze heten bijvoorbeeld Susan, Craig of Kevin. Allemaal zijn ze ingeschreven in het Schotse stamboek, waarin alle hooglanders een plek krijgen. „We zijn in de jaren 80 op zoek gegaan naar runderen die geschikt zijn voor begrazing onder schrale omstandigheden en zijn uitgekomen bij Schotse hooglanders.”

Schotse hooglanders zijn volgens De Graaff goed in het kort houden van pijpenstrootje, bochtige smele en rietgras. „In 1987 heeft Het Drentse Landschap op een veiling 33 hooglanders gekocht. Wij hielden er 20, 10 zijn er naar het Fryske Gea gegaan en 3 naar de gemeente Groningen. We hadden stieren en vrouwtjes van verschillende bloedgroepen. Het transport uit Schotland bestond uit vier stieren, vier kalveren, vijf pinken en drachtige vaarzen en koeien van verschillende bloedlijnen.”

De koeien worden momenteel ingezet in 37 natuurgebieden. Maar waarom nou Schotse hooglanders? „Ze kunnen onder hele schrale omstandigheden leven, ze lopen

Rayonbeheerder Harald de Graaff van Het Drentse Landschap houdt de Schotse hooglanders en bezoekers in natuurgebied 't Zwarte Gat nauwlettend in de gaten na de aanvallen op wandelaars. Foto: DVHN

Susan, Craig en Kevin hebben hun plek in de Drentse natuur

‘Ze kunnen leven onder hele schrale omstandigheden’

het hele jaar buiten en hebben weinig verzorging nodig. Ze redden zich met afkalven bijna altijd zelf. We hebben er eigenlijk geen werk mee. En ze staan bekend om hun vriendelijke karakter. Normaal gesproken. Daarmee wil ik de klachten niet bagatelliseren, hoor. We weten niet wat de trigger is geweest voor de

aanvallen. En zo'n aanval kan heel traumatiserend zijn. Het is goed dat mensen aan de bel trekken.

Want als dat niet gebeurt, kunnen we ook geen maatregelen nemen.” Eerst is er nu het hondenverbod. De Graaff hoopt dat het daarmee afgedaan is. „Wat voor maatregelen we anders moeten nemen? Dat weet ik nog niet. De koeien moeten hier grazen, anders groeit het hier zo dicht met bos en gras en verdwijnen er soorten en het parkachtige landschap. Het gebied dichtgooien voor publiek kan eigenlijk ook niet. Mensen moeten hiervan kunnen genieten”, zegt De Graaff terwijl hij zijn armen spreidt. „Hooglanders die aanvallen halen we uit de kudde. Wij zijn verantwoordelijk voor het gebied en voor de koeien. Wij willen absoluut geen ongelukken.” De Graaff neemt sinds de voorvallen minimaal twee keer per week een kijkje bij 't Zwarte Gat. Daarnaast is er ook nog een veeoppasser, vaak iemand uit de buurt, die de koeien ook regelmatig checkt. „Als hij ze roept komen ze naar hem toe. Ze kennen zijn stem. Als er wat is, er is een vangkooi. We vangen ze

niet met een lasso, maar lokken ze naar de vangkooi. Dan checken we de oormerken en voeren we ze, als het nodig is, bij. Ik ben daar wel eens bij en het zijn echt rustige dieren. Dat is mijn ervaring.”

De Graaff blijft het benadrukken. Die aanvallen neemt de stichting heel serieus. „De hooglanders die afwijkend gedrag vertonen gaan naar een afgesloten gebied. Maar ik blijf erbij: het ligt vaak niet aan de dieren. We zien heel vaak dat de koeien door een loslopende hond achterna gezeten worden. Of laatst was er een schoolklas uit Hoogeveen op bezoek. Die gaan op een meter afstand foto's maken van de dieren. Dat is echt veel te dichtbij. Eigenlijk moet je het zo zien: dit is hun gebied en wij zijn te gast. Je hoort je gewoon te gedragen.”

't Zwarte Gat

Uit 't Zwarte Gat werd vroeger turf voor de kachel gewonnen. Het achterblijvende donkere veenwater bezorgde het ven haar naam. Het is een heidegebied met een grote veenplas in het midden. Op de website van Het Drentse Landschap is meer te lezen over het gebied.

Het Drentse Landschap haalde in 1987 Schotse hooglanders naar Drenthe.

